

Lech Krzyżanowski

Ośrodek Architektury Egipskiej Pracowni Konserwacji Zabytków

Ochrona Zabytków 24/3 (94), 214

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

jeszcze stopniu rozwiązuje się te problemy w sposób kompleksowy. Trafnie określił ten mankament mgr Bolesław Bielawski (Ośrodek Dokumentacji Zabytków), który w trakcie dyskusji lubelskiej stwierdził: kaplica na zamku w Lublinie jest typowym przykładem często u nas spotykanego oddzielnego traktowania konserwacji architektury i znajdujących się w jej wnętrzu tzw. zabytków ruchomych, do których zaliczamy też malarstwo ścienne.

Konserwację architektury pojmuje się u nas często jako konserwację jedynie substancji architektonicznej, gdy tymczasem dla znajdujących się w jej wnętrzu zabytków zazwyczaj ważniejszy jest mikroklimat tego wnętrza. W przypadku kaplicy całość prac architektonicznych powinna być jeśli nie podporządkowana, to ściśle powiązana z najcenniejszym elementem tej kaplicy, jakim są niewątpliwie malowidła ścienne. Chodzi więc o mikroklimat, który oczywiście uzależniony jest od stanu substancji architektonicznej. Przy konserwacji zarówno kaplicy jak i znajdujących się w niej malowideł nie pamiętano o tej prostej współzależności, świadczy o tym np. brak wentylacji. Przyczyny zawilgocenia, jak również szkodliwość betonowej szlichty na sklepieniach można było przewidzieć w trakcie konserwacji w latach 1954—1960. Konserwacja kaplicy zamkowej potwierdza zasadę: najpierw konserwacja architektury z uwzględnieniem stabilizacji optymalnych warunków mikroklimatu, następnie konserwacja zabytków ruchomych, znajdujących się we wnętrzu tej architektury.

Lech Krzyżanowski.

OŚRODEK ARCHITEKTURY EGIPSKIEJ PRACOWNI KONSERWACJI ZABYTKÓW

W dniu 28 sierpnia r. 1971 w Gdańsku odbyło się otwarcie Ośrodka Architektury Egipskiej PKZ. W otwarciu i uroczystym podpisaniu aktu erekcyjnego wziął udział wiceminister kultury i sztuki Zjednoczonej Republiki Arabskiej prof. dr Gamal Mokhtar, wiceprzewodniczący Prezydium WRN w Gdańsku Ł. Balcer, przedstawiciele władz miejskich, świata nauki, Zarządu PKZ i inni. Ośrodek zajmuje część dawnego spichrza „Pod Jeleniem” (kon. XVIII w.) przy ul. Grodzkiej 16, poddanego gruntownemu remontowi konserwatorskiemu.

Prace badawczo-naukowe i konserwatorsko-rekonstrukcyjne misji PKZ w Deir el Bahari* odbywają się w ramach Polskiej Stacji Archeologii Śródziemnomorskiej kierowanej przez prof. dr Kazimierza Michałowskiego. Poza znacznym postępowaniem w pracach konserwatorskich misja PKZ zgromadziła poważny materiał dokumentacyjny. Ośrodek powołany w Gdańsku będzie służył jako pracownia przebywającym w kraju konserwatorom po corocznym sześciomiesięcznym sezonie w Egipcie. Tu będą przygotowywali projekty dalszych rozwiązań i opracowywali materiały sprawozdawcze. Materiały te będą publikowane w stałej serii wydawniczej „Materiały i sprawozdania Ośrodka Architektury Egipskiej Pracowni Konserwacji Zabytków”, w wersji angielskiej. Do zadań Ośrodka należy również powiększenie specjalistycznej biblioteki, fototeki i bogatego już zbioru przezroczy oraz udostępnienie tych zbiorów zainteresowanym instytucjom i badaczom krajowym oraz zagranicznym. Poważnemu i intensywnie rozwijającemu się Ośrodkowi humanistycznemu w Gdańsku przybyła nowa placówka. Będzie ona szerzyła wiedzę o polskich pracach konserwatorskich i badawczych w Egipcie podtrzymując kontakt z prasą, radiem, telewizją, wyższymi uczelniami Wybrzeża. Minister Mokhtar obiecał udzielić Ośrodkowi znacznej pomocy zapowiadając przekazanie do dyspozycji gdańskiej placówki wydawnictw, materiałów dokumentacyjnych, odlewów, kopii zabytków itp. Konserwatorzy PKZ związani z Egiptem otrzymali własną placówkę, której zamierzona działalność rokuje duże nadzieje. Wspólnie z powołanym jesienią r. 1971 Polsko-Egipskim Centrum Sztuki Islamu w Kairze będą obydwie jednostki PKZ w Egipcie nie tylko rozwijały badania naukowe i działalność konserwatorską, lecz i utrzymywały nowe formy przyjacielskiej współpracy polsko-egipskiej.

Lech Krzyżanowski

* Zob. A. Misiorowski, *Restauracja ściany wieńczącej nad III tarasem świątyni Hatszepsut w Deir el Bahari*, w tymże numerze. (przy. red.)